

گزارش جهانی سازمان عفو بین الملل

مجازات اعدام

سال ۲۰۱۹

AMNESTY
INTERNATIONAL

سازمان عفو بین الملل جنبشی جهانی است با بیش از هفت میلیون عضو و هدفش تحقق دنیایی است که در آن همگان از حقوق بشر برخوردارند.

چشم‌انداز ما ساختن دنیایی است که در آن همه از تمامی حقوق تضمین شده در «اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر» و دیگر موازین بین‌المللی حقوق بشر برخوردار شوند.

عفو بین‌الملل مستقل از همه‌ی دولت‌ها، ایدئولوژی‌های سیاسی، منافع اقتصادی و هر دین و مذهبی عمل می‌کند و هزینه‌های مالی آن عمدتاً از راه حق عضویت و یا کمک‌های مردمی تأمین می‌شود.

به جز مواردی که به طور مشخص ذکر شده باشند، متن این گزارش تحت قوانین «Creative Commons» (ارجاع، مقصد غیرتجاری، بدون اشتقاق، بین‌المللی، نسخه ۴.۰) قرار دارد.

برای اطلاعات بیشتر لطفاً به صفحه مجوزها در وبسایت ما رجوع کنید:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

جایی که بخشی اعم از متن یا عکس به یک صاحب حقوق متفاوت از سازمان عفو بین‌الملل نسبت داده شده باشد، آن بخش دیگر تحت قوانین «Creative Commons» قرار نمی‌گیرد.

این گزارش اولین بار در سال ۲۰۲۰ توسط عفو بین‌الملل با مسئولیت محدود، به آدرس ساختمان پیتر پینسن، شماره یک خیابان ایستن، لندن، کدپستی WC1X 0DW بریتانیا منتشر شد.

شماره ایندکس: ACT ۵۰/۱۸۴۷/۲۰۲۰

زبان اصلی: انگلیسی

فهرست

۵..... روش‌شناسی

۷..... مجازات اعدام در سال ۲۰۱۹

۷..... روندهای جهانی

۸..... اعدام‌ها

۱۱..... شیوه‌های اجرای اعدام در سال ۲۰۱۹

۱۱..... احکام اعدام

۱۳..... تخفیف، عفو و تبرئه

۱۳..... مجازات اعدام در سال ۲۰۱۹: موارد نقض قوانین بین‌المللی

۱۶..... مجازات اعدام در خاورمیانه و شمال آفریقا

۱۶..... روندهای منطقه‌ای

۱۹..... الجزایر

۱۹..... بحرین

۲۰..... ایران

۲۳..... عراق

۲۳..... کویت

۲۴..... مراکش/صحرای غربی

۲۴..... عمان

۲۴..... عربستان سعودی

۲۸..... امارات متحده عربی

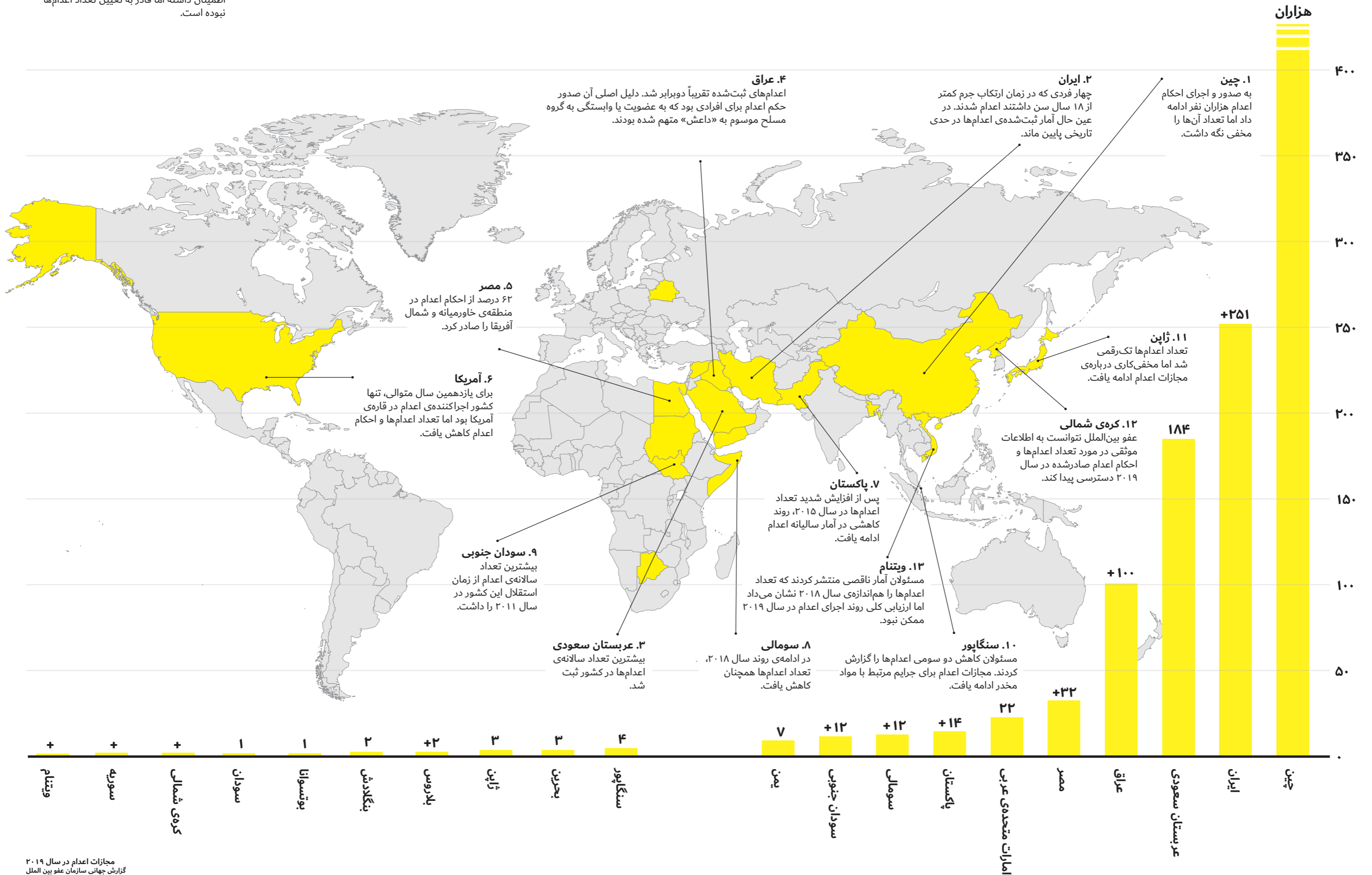
۲۸..... یمن

کشورهای اجراکننده اعدام در سال ۲۰۱۹

این نقشه مختصات کلی مرزها و محدوده‌ها را نشان می‌دهد و بازتاب‌دهنده دیدگاه عفو بین‌الملل درباره اراضی مورد مناقشه نیست.

۱۳ کشوری که در نقشه نام برده شده‌اند در پنج سال گذشته (۲۰۱۵-۲۰۱۹) به طور مستمر افرادی را اعدام کرده‌اند.

علامت + نشانه‌ی آن است که رقمی که عفو بین‌الملل در نظر گرفته حداقلی است. اگر رقمی در کنار + نیامده باشد به این معنی است که عفو بین‌الملل از اجرای بیش از یک مورد اعدام اطمینان داشته اما قادر به تعیین تعداد اعدام‌ها نبوده است.

روش‌شناسی

این گزارش در خصوص موارد صدور و اجرای حکم اعدام توسط دستگاه قضایی کشورها در دوره‌ی ژانویه تا دسامبر ۲۰۱۹ است. همانند گزارش‌های سالانه‌ی قبلی، اطلاعات مندرج در این گزارش از منابع مختلف گردآوری شده است، از جمله: آمار رسمی، احکام قضایی، اطلاعات کسب‌شده از افرادی که به اعدام محکوم شده‌اند و خانواده‌ها و نمایندگان‌شان، گزارش‌های رسانه‌ای و در مورد تعداد محدودی از کشورها، سایر نهادهای جامعه‌ی مدنی. اطلاعاتی که در گزارش آمده تنها شامل موارد اعدام و احکام اعدامی می‌شود که عفو بین‌الملل توانسته درباره‌ی آن‌ها اطلاعات مستدل و موثق به دست آورد. در بسیاری از کشورها، دولت‌ها اطلاعاتی در خصوص به‌کارگیری مجازات اعدام منتشر نمی‌کنند. در بلاروس، چین و ویتنام، اطلاعات مربوط به مجازات اعدام در ردیف اسرار حکومتی به شمار می‌رود و محرمانه محسوب می‌شود. در مورد بعضی از کشورها – به ویژه لائوس و کره شمالی (جمهوری دموکراتیک خلق کره) – با توجه به وضع محدودیت‌ها از جانب حکومت، اطلاعات اندکی در خصوص استفاده از مجازات اعدام در سال ۲۰۱۹ به دست آمد یا این که هیچ اطلاعاتی در دسترس نبود.

بنابراین، در مورد اکثر کشورها، آمار عفو بین‌الملل در خصوص به‌کارگیری مجازات اعدام آماری حداقلی است. احتمال دارد آمار واقعی فراتر از این‌ها باشد. در صورت وجود اطلاعات رسمی در مورد یک کشور در یک سال مشخص، در گزارش به آن اشاره شده است.

عفو بین‌الملل در سال ۲۰۰۹ انتشار آمار تخمینی در مورد به‌کارگیری حکم اعدام در کشور چین را متوقف کرد؛ این تصمیم به دنبال بروز نگرانی‌هایی در خصوص سوءاستفاده‌ی مقام‌ها و مسئولان چینی از ارقام ارائه‌شده از جانب این سازمان اتخاذ شد. عفو بین‌الملل همواره خاطر نشان کرده است که آماری که در مورد چین توانسته منتشر کند به شکل چشمگیری کمتر از آمار واقعی بوده و این به دلیل محدودیت‌هایی است که در زمینه‌ی دسترسی به اطلاعات وجود دارد. دولت چین هنوز هیچ‌گونه آماری در خصوص احکام اعدام منتشر نکرده است؛ با این حال، اطلاعات موجود از آن حکایت دارد که هر ساله هزاران نفر به مرگ محکوم شده و اعدام می‌شوند. عفو بین‌الملل بار دیگر از مقام‌ها و مسئولان چین می‌خواهد که اطلاعات مربوط به احکام اعدام در این کشور را منتشر کنند.

عفو بین‌الملل چنانچه بعد از انتشار این گزارش به اطلاعات تازه‌ای دست پیدا کرده و بتواند درستی آن را تأیید کند، آمارهای منتشرشده را به صورت آنلاین در پایگاه اینترنتی خود به نشانی زیر به‌روزرسانی خواهد کرد:

www.amnesty.org/en/what-we-do/death-penalty

در جدول‌ها و فهرست‌های این گزارش، هرگاه علامت «+» پیش از رقم ثبت‌شده در کنار نام یک کشور آمده باشد – برای مثال، تایلند (+۱۶) – به این معنی است که عفو بین‌الملل ۱۶ مورد اجرای اعدام، صدور حکم مرگ، یا محکوم شدن افراد به اعدام در کشور تایلند را تأیید کرده، اما بر این باور است که موارد مذکور بیش از ۱۶ مورد بوده‌اند. هرگاه علامت «+» بعد از نام یک کشور بدون رقم بیاید – برای مثال، سوریه (+) – به این معنی است که عفو بین‌الملل

مستندات متعددی در تأیید اجرای اعدام، صدور حکم مرگ، یا محکوم شدن افراد به اعدام (بیش از یک نفر) در کشور سوریه در اختیار داشته اما اطلاعات کافی برای ارائه‌ی آمار حداقلی معتبر ندارد. در محاسبه‌ی آمار کل جهانی و منطقه‌ای، «+» به معنی به علاوه‌ی ۲ است، که کشور چین را هم شامل می‌شود.

عفو بین‌الملل در تمامی موارد و بدون استثنا، فارغ از ماهیت جرم یا شرایط ارتکاب آن، فارغ از مجرمیت، بی‌گناهی، یا سایر مشخصات متهم و صرف نظر از شیوه‌ای که حکومت‌ها برای اجرای حکم اعدام به کار می‌برند، مخالف صدور و اجرای مجازات اعدام است؛ این سازمان برای الغای کامل مجازات اعدام کارزار می‌کند.

مجازات اعدام در سال ۲۰۱۹

«کشتن عامدانه‌ی یک نفر کار نادرستی است و من، به عنوان فرماندار، مسئولیت اعدام هیچ فردی را بر عهده نخواهم گرفت. سیستم مجازات اعدام در کشور ما، از هر نظر، شکست و سرافکندگی به دنبال داشته است. این سیستم با متهمانی که بیماری‌های روانی داشته‌اند، با سیاه‌پوستان و به طور کلی رنگین‌پوستان، و با کسانی که از پس هزینه‌های سنگین و کیل بر نمی‌آیند، به صورت تبعیض آمیز رفتار کرده است. این سیستم نتوانسته بهره و منفعتی برای تامین امنیت عمومی و جلوگیری از جرم داشته باشد و میلیاردها دلار از مالیات شهروندان را به هدر داده است. مهم‌تر از هر چیز، اعدام مجازاتی نهایی است و در صورت بروز خطای انسانی، برگشت‌ناپذیر و جبران‌ناپذیر خواهد بود.»

گویین نیوسام، فرماندار کالیفرنیا، ۱۳ مارس ۲۰۱۹

روندهای جهانی

تحلیل‌های عفو بین‌الملل از ابعاد صدور و اجرای حکم اعدام در سطح جهانی در سال ۲۰۱۹ نشان می‌دهد که روند روبه‌پیش در راستای الغای این مجازات بی‌رحمانه، غیرانسانی و ترذیلی همچنان ادامه دارد، هرچند که برخی کشورها در برابر این روند مقاومت می‌کنند.

در سال ۲۰۱۹، اعدام‌ها در مقایسه با سال ۲۰۱۸ پنج درصد کاهش یافت و به پایین‌ترین سطح در ۱۰ سال گذشته رسید. به این ترتیب روند کاهش سالانه‌ی اعدام‌ها از سال ۲۰۱۵ ادامه یافت.^۱ عوامل متعددی در کاهش جهانی اعدام‌های ثبت شده نقش برجسته داشتند. در برخی از کشورهایی که به شدت از حکم اعدام حمایت می‌کنند (نظیر مصر، ژاپن و سنگاپور)، تعداد اعدام‌های ثبت شده کاهش چشمگیری داشت. ایران، به عنوان دومین کشوری که بیشترین آمار اعدام در دنیا را دارد، برای دومین سال پیاپی، به دنبال اصلاح قانون مبارزه با مخدر در سال ۲۰۱۷، تعداد کمتری را اعدام کرد.

با این حال، برخی کشورها در برابر این روند روبه‌پیش برای الغای کامل مجازات اعدام مقاومت می‌کنند. عراق، عربستان سعودی، سودان جنوبی، و یمن اعدام‌ها را در مقایسه با سال ۲۰۱۸ به شکل چشمگیری افزایش دادند؛ بحرین و

^۱ «گویین نیوسام، فرماندار، دستور توقف اجرای اعدام در کالیفرنیا را صادر کرد»، ۱۳ مارس ۲۰۱۹.

^۲ عفو بین‌الملل در سال ۲۰۱۵ اجرای ۱۶۳۴ اعدام در دنیا (بدون احتساب چین) را ثبت کرد و این بالاترین رقمی بود که این سازمان از سال ۱۹۸۹ ثبت کرده بود.

بنگلادش بعد از وقفه‌ی یک ساله اجرای اعدام را از سر گرفتند؛ قانون‌گذاران در فیلیپین طرح‌هایی برای برقراری دوباره‌ی اعدام در کشور ارائه دادند؛ و سریلانکا و دولت فدرال آمریکا تهدید کردند که اعدام را، بعد از سال‌ها عدم اجرای آن، از سر می‌گیرند.

علاوه بر این، عدم شفافیت از سوی برخی از کشورها تلاش عفو بین‌الملل برای ارائه‌ی برآورد کاملی از صدور و اجرای احکام اعدام در سراسر جهان را دچار مشکل کرد. چندین کشور که به طور گسترده اعدام‌ها را به اجرا می‌گذارند (برای نمونه، چین، کره شمالی و ویتنام)، با ممانعت از دسترسی به اطلاعات مربوط به مجازات اعدام، همچنان به مخفی کردن ابعاد استفاده از این مجازات ادامه دادند. کشورهای متعددی نیز از ارائه‌ی آمار رسمی در خصوص صدور احکام اعدام خودداری کرده و درخواست‌های مشخص عفو بین‌الملل در این زمینه را بی‌پاسخ گذاشتند. در برخی کشورها، صرفاً اطلاعات ناقصی در این زمینه منتشر می‌شود. برای نمونه، مقام‌ها و مسئولان ویتنام اطلاعات ناقصی درباره‌ی اعدام‌ها منتشر کردند که تعداد آن‌ها را مشابه تعداد سال ۲۰۱۸ نشان می‌داد اما آمار محدودی که ارائه شد مانع از دستیابی به برآورد کاملی از صدور و اجرای حکم اعدام در این کشور شد. همچنین، برخی از کشورها اعدام‌ها را بدون اعلام قبلی و بدون این که از قبل به خانواده‌ها و وکلای اعدام‌شدگان اطلاع رسانی کنند، به اجرا گذاشتند.

اگرچه هیچ کشوری در سال ۲۰۱۹ به ملغانندگان مجازات اعدام نپیوست، نشانه‌های مثبتی حاکی از آن مشاهده شد که تمایل به حفظ این مجازات در میان کشورهایی که هنوز آن را ملغا نکرده‌اند در حال کاهش است. در آمریکا، نیوهامپشایر بیست‌ویکمین ایالت این کشور شد که مجازات اعدام را در مورد تمام جرایم ملغا کرد و در همین حال فرماندار کالیفرنیا (که بیشترین تعداد محکومان به اعدام را در آمریکا دارد) اجرای احکام اعدام را به حال تعلیق درآورد. قزاقستان، روسیه، تاجیکستان، مالزی و گامبیا تعلیق رسمی اجرای اعدام را همچنان رعایت کردند. باربادوس مواد قانونی که صدور مجازات اعدام را برای برخی جرایم الزامی می‌کرد، از قانون اساسی‌اش حذف کرد. در جمهوری آفریقای مرکزی، گینه‌ی استوایی، گامبیا، قزاقستان، کنیا، و زیمبابوه نیز اقدامات مثبتی صورت گرفت یا اظهارات مثبتی مطرح شد که می‌تواند به لغو مجازات اعدام در آینده‌ی نزدیک منتهی شود.

اعدام‌ها

در سال ۲۰۱۹، دست کم ۶۵۷ مورد اعدام به اجرا گذاشته شد که در مقایسه با دست کم ۶۹۰ مورد اعدام اجراشده در سال ۲۰۱۸، کاهشی ۵ درصدی نشان می‌دهد. برای دومین سال پیاپی، آمار عفو بین‌الملل نشان‌دهنده‌ی کمترین تعداد اعدام‌ها در دنیا در ۱۰ سال گذشته بود.^۳

^۳ تعداد کل اعدام‌های گزارش شده در سال ۲۰۱۹ یکی از پایین‌ترین ارقامی است که عفو بین‌الملل از زمان اقدام به رصد کردن صدور و اجرای مجازات اعدام در سال ۱۹۷۹ در گزارش‌های سالانه‌ی خود ثبت کرده است. با این حال، تغییر و تحول در نحوه‌ی دسترسی به اطلاعات، ترکیب‌بندی کشورها و روش تحقیق در طول این چند دهه ارزیابی مقایسه‌ای این آمار در یک بازه‌ی زمانی طولانی‌تر را دشوار می‌کند.

همانند سال‌های گذشته، آمار ثبت‌شده شامل هزاران اعدامی نمی‌شود که به عقیده‌ی عفو بین‌الملل در چین به اجرا گذاشته شده است؛ اطلاعات مربوط به مجازات اعدام در این کشور در ردیف اسرار حکومتی به شمار می‌رود.^۴

در مقایسه با آمار سال ۲۰۱۸، تعداد اعدام‌ها در مصر (از ۴۳+ به ۲۳+)، در ژاپن (از ۱۵ به ۳) و در سنگاپور (از ۱۳ به ۴) کاهش یافت.^۵ در مقابل، تعداد اعدام‌ها در عراق (از ۵۲+ به ۱۰۰+)، عربستان سعودی (از ۱۴۹ به ۱۸۴)، سودان جنوبی (از ۷+ به ۱۱+) و یمن (از ۴+ به ۷) افزایش پیدا کرد.

ایران، عراق و عربستان سعودی ۸۱ درصد از کل اعدام‌های دنیا در سال ۲۰۱۹ را به اجرا گذاشتند. ۱۸۴ اعدام اجراشده در عربستان سعودی بالاترین آمار سالانه‌ی اعدام در این کشور بود که عفو بین‌الملل ثبت کرده است. این افزایش به موازات بهره‌گیری از مجازات اعدام به عنوان یک سلاح سیاسی علیه مخالفان شیعه صورت گرفت. افزایش ۹۲ درصدی اجرای اعدام در عراق عمدتاً ناشی از استفاده‌ی مستمر از مجازات اعدام در مورد افرادی بود که به عضویت در گروه مسلح موسوم به «داعش» یا وابستگی به آن متهم شده بودند. از سوی دیگر، تعداد اعدام‌ها در ایران اندکی کاهش یافت (از ۲۵۳+ به ۲۵۱+ رسید) و به دلیل اجرایی شدن اصلاحات قانون مبارزه با مواد مخدر در سال ۲۰۱۷، در حدی تاریخی پایین باقی ماند.^۶ با این حال، ایران ۳۸ درصد از کل اعدام‌های ثبت‌شده در سراسر دنیا را به اجرا گذاشت.

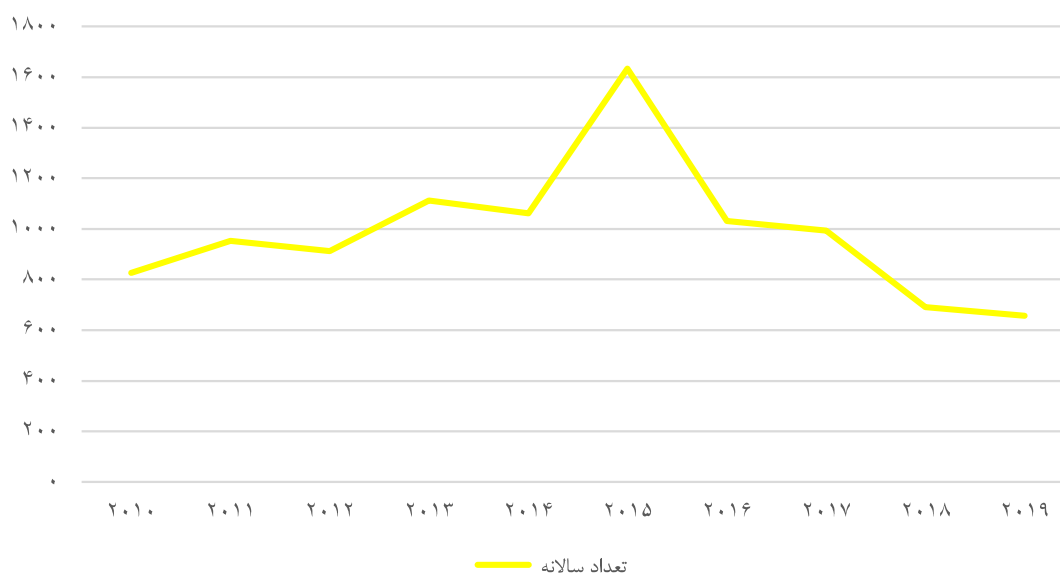
^۴ در سال ۲۰۰۹، عفو بین‌الملل انتشار ارقام تخمینی در مورد صدور و اجرای مجازات اعدام در چین را متوقف کرد. در عین حال، این سازمان از مقام‌ها و مسئولان چینی درخواست کرده است که صحت ادعای خود در مورد تحقق هدف‌شان در خصوص کاهش استفاده از مجازات اعدام را با انتشار آمار اعدام‌ها اثبات کنند. در مورد چندین کشور دیگر نیز اطلاعات محدود یا ناقصی در دسترس بوده است.

^۵ آمار ثبت‌شده‌ی اعدام‌ها در سال ۲۰۱۸ در مورد ژاپن و سنگاپور بالاترین آمار سالانه برای این کشورها در طول یک دهه بود.

^۶ اعدام‌های ثبت‌شده در ایران از دست کم ۵۰۷ مورد در سال ۲۰۱۷، یعنی پیش از اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر، به دست کم ۲۵۱ مورد در سال ۲۰۱۹ رسیده است که نشان‌دهنده‌ی کاهشی ۵۰ درصدی است. این اصلاحات، که در نوامبر ۲۰۱۷ قانونی شد، میزان حداقلی مواد مخدر برای ملزم شدن دادگاه به صدور حکم اعدام را افزایش داد و به افرادی که در رابطه با این‌گونه جرایم به اعدام محکوم شده‌اند اجازه داد تا در مورد حکم اعدام‌شان خواهان اعاده دادرسی و تخفیف در مجازات شوند.

اعدام‌های ثبت‌شده در سراسر جهان

۲۰۱۹-۲۰۱۰

بنا به مستندات عفو بین‌الملل، در سال ۲۰۱۹، همانند سال ۲۰۱۸، اعدام در ۲۰ کشور به اجرا گذاشته شد، اما ترکیب این کشورها تفاوت‌هایی داشت. افغانستان، تایوان و تایلند در سال ۲۰۱۹ حکم اعدامی به اجرا گذاشتند در حالی که در سال ۲۰۱۸ به اعدام اقدام کرده بودند. بحرین و بنگلادش که در سال ۲۰۱۸ حکم اعدامی به اجرا گذاشته بودند در سال ۲۰۱۹ اجرای اعدام را از سر گرفتند. نکته‌ی حائز اهمیت دیگر این که برخلاف سال ۲۰۱۸ که عفو بین‌الملل قادر به تأیید یا تکذیب وقوع اعدام‌های قضایی در سوریه نبود، این سازمان توانست اجرای اعدام در سال ۲۰۱۹ در این کشور را تأیید کند اما به اطلاعات مکفی برای ارائه‌ی آمار متعبر و حداقلی در این زمینه دست نیافت.^۷

اعدام‌های ثبت‌شده در سراسر دنیا در سال ۲۰۱۹

بحرین (۳)، بنگلادش (۲)، بلاروس (۲)، بوتسوانا (۱)، چین (+)، مصر (۳۲+)، ایران (۲۵۱+)، عراق (۱۰۰+)، ژاپن (۳)، کره شمالی (+)، پاکستان (۱۴+)، عربستان سعودی (۱۸۴)، سنگاپور (۴)، سومالی (۱۲+)، سودان جنوبی (۱۱+)، سودان (۱)، سوریه (+)، آمریکا (۲۲)، ویتنام (+)، یمن (۷).

^۷ با توجه به درگیری‌های مسلحانه‌ی مستمر در سوریه، عفو بین‌الملل قادر به تأیید وقوع اعدام‌ها در بین سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۸ در این کشور نبوده است.

شیوه‌های اجرای اعدام در سال ۲۰۱۹^۸

عربستان سعودی										گردن زدن	
آمریکا										کشتن با برق	
سوریه	سودان	سودان جنوبی	سنگاپور	پاکستان	ژاپن	عراق	ایران	مصر	بوتسوانا	بنگلادش	دار زدن
ویتنام										تزیق مهلک	
بحرین										تیرباران	
کره شمالی (جمهوری دموکراتیک خلق کره)											
چین											
بلاروس											
سومالی											
یمن											

اعدام‌های ثبت شده در کشورها بر حسب عضویت آن‌ها در سازمان‌های بین‌المللی

- سازمان کشورهای قاره‌ی آمریکا: ۱ کشور از ۳۵ کشور - آمریکا.
- سازمان امنیت و همکاری در اروپا: ۲ کشور از ۵۷ کشور - بلاروس و آمریکا.
- اتحادیه‌ی آفریقا: ۵ کشور از ۵۵ کشور - بوتسوانا، مصر، سومالی، سودان جنوبی و سودان.
- اتحادیه‌ی عرب: ۸ کشور از ۲۲ کشور: بحرین، مصر، عراق، عربستان سعودی، سوریه، سومالی، سودان و یمن.
- اتحادیه‌ی کشورهای جنوب شرق آسیا: ۲ کشور از ۱۰ کشور - سنگاپور و ویتنام.
- کشورهای مشترک‌المنافع: ۴ کشور از ۵۴ کشور: بنگلادش، بوتسوانا، پاکستان و سنگاپور.
- سازمان بین‌المللی مناطق فرانسه‌زبان: ۲ کشور از ۵۴ کشور - مصر و ویتنام.
- سازمان ملل متحد: ۲۰ کشور از ۱۹۳ کشور (۱۰ درصد اعضا).

احکام اعدام

در سال ۲۰۱۹، عفو بین‌الملل صدور ۲۳۰۷ حکم اعدام در سراسر دنیا را ثبت کرد؛ در مقایسه با ۲۵۳۱ مورد ثبت شده در سال ۲۰۱۸، صدور احکام اعدام کاهش یافته است. با این حال، تنوع کیفیت و دسترسی به اطلاعات مربوط به

^۸ همچون سال‌های گذشته، عفو بین‌الملل در سال ۲۰۱۹ گزارشی در مورد اعدام قضایی به شیوه‌ی سنگسار دریافت نکرده است.

احکام اعدام در برخی کشورها ارزیابی مقایسه‌ای آمار کل سال ۲۰۱۹ نسبت به سال‌های قبل را به لحاظ روش‌شناختی با مشکل مواجه می‌سازد.

آمارهای رسمی مربوط به صدور احکام اعدام در مالزی، نیجریه و سریلانکا در اختیار عفو بین‌الملل قرار نگرفت؛ آمارهای رسمی این کشورها در سال‌های قبل از صدور وسیع حکم اعدام خبر می‌داد. در مقابل، آماری که زامبیا در اختیار عفو بین‌الملل قرار داد از افزایش چشمگیر صدور حکم اعدام در این کشور، در مقایسه با سال ۲۰۱۸، حکایت داشت؛ این کشور در سال ۲۰۱۸ آمار مربوط به احکام اعدام را در اختیار عفو بین‌الملل نگذاشته بود.

در سال ۲۰۱۹، احکام اعدام در ۵۶ کشور صادر شد؛ در سال ۲۰۱۸ کشورهای صادرکننده‌ی حکم اعدام ۵۴ کشور، یعنی دو کشور کمتر از سال ۲۰۱۹، بودند.

در سال ۲۰۱۹، چهار کشور - مالاوی، مالدیو، نیجر، ترینیداد و توباگو - بعد از یک دوره تعلیق صدور احکام اعدام، صدور این احکام را از سر گرفتند. برخلاف سال‌های قبل که عفو بین‌الملل قادر به تأیید صدور احکام اعدام در سوریه نبود، این سازمان صدور احکام اعدام در سال ۲۰۱۹ در این کشور را مورد تأیید قرار داد اما به اطلاعات مکفی برای ارائه‌ی ارقام معتبر و حداقلی دست نیافت.^۹ در سه کشور - چاد، لیبی، و پاپوآ گینه‌ی نو - که در سال ۲۰۱۸ احکام اعدام صادر کرده بودند، در سال ۲۰۱۹ هیچ حکم اعدامی صادر نشد.

احکام اعدام صادر شده در سراسر دنیا در سال ۲۰۱۹

افغانستان (۱۴)، الجزایر (+۴)، بحرین (+۴)، بنگلادش (۲۲۰+)، بلاروس (+۳)، بوتسوانا (۴)، چین (+)، جمهوری دموکراتیک کنگو (۸)، مصر (+۴۳۵)، گامبیا (۱)، غنا (۸)، گویان (۲)، هند (۱۰۲)، اندونزی (+۸۰)، ایران (+)، عراق (+۸۷)، ژاپن (۲)، اردن (+۸)، کنیا (+۲۹)، کویت (+۵)، لبنان (۲۳)، مالاوی (۸)، مالزی (+۲۶)، مالدیو (۲)، مالی (+۴)، موریتانی (۸)، مراکش / صحرای غربی (+۷)، میانمار (۴)، نیجر (۸)، نیجریه (+۵۴)، کره شمالی (+)، عمان (+۷)، پاکستان (+۶۳۲)، فلسطین - مقام‌های حماس در غزه (۴)، قطر (+۲)، عربستان سعودی (+۵)، سیرالئون (۲۱)، سنگاپور (۱۲)، سومالی (+۲۴)، کره جنوبی (۱)، سودان جنوبی (+۴)، سریلانکا (+۳۴)، سودان (+۳۱)، سوریه (+)، تایوان (۲)، تانزانیا (+۴)، تایلند (+۱۶)، ترینیداد و توباگو (۸)، تونس (+۳۹)، اوگاندا (۲)، امارات متحده عربی (+۱۸)، آمریکا (۳۵)، ویتنام (+۷۶)، یمن (۵۵)، زامبیا (۱۰۱)، زیمبابوه (۶).

^۹ با توجه به درگیری‌های مسلحانه‌ی مستمر در سوریه، عفو بین‌الملل قادر به تأیید صدور احکام اعدام در بین سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۸ در این کشور نبوده است.

از سوی دیگر، تعداد احکام اعدام صادرشده در این کشورها کاهش چشمگیری یافت: جمهوری دموکراتیک کنگو (از ۴۱ به ۸)، مصر (از ۷۱۷ به ۴۳۵+)، هند (از ۱۶۲ به ۱۰۲)، عراق (از ۲۷۱ به ۸۷+)، کویت (از ۳۴ به ۵+)، لیبی (از ۴۵ به صفر)، مالی (از ۱۸ به ۴+)، فلسطین (از ۱۳ به ۴)، و تایلند (از ۳۳ به ۱۶+).

در مقابل، بنا به آماری که عفو بین‌الملل ثبت کرده، تعداد احکام اعدام صادرشده در این کشورها در سال ۲۰۱۹، در مقایسه با سال ۲۰۱۸، افزایش چشمگیری داشت: اندونزی (از ۴۸ به ۸۰+)، کنیا (از ۱۲ به ۲۹+)، لبنان (از ۵ به ۲۳)، پاکستان (از ۲۵۰ به ۶۳۲+)، سیرالئون (از ۴ به ۲۱)، سودان (از ۸ به ۳۱+)، تونس (از ۱۲ به ۳۹+)، یمن (از ۱۳ به ۵۵)، زامبیا (از ۲۱ به ۱۰۱).

بنا به برآوردها، در پایان سال ۲۰۱۹ دست کم ۲۶۶۰۴ نفر در نقاط مختلف جهان زیر حکم اعدام بودند.^{۱۰}

تخفیف، عفو و تبرئه

عفو بین‌الملل تخفیف در مجازات یا عفو محکومان به اعدام را در ۲۳ کشور ثبت کرد: بنگلادش، چین، مصر، غنا، گویان، هند، اندونزی، عراق، کویت، مالزی، موریتانی، مراکش / صحرای غربی، نیجر، نیجریه، عمان، پاکستان، سنگاپور، سودان، تایلند، امارات متحده عربی، آمریکا، زامبیا و زیمبابوه.^{۱۱}

عفو بین‌الملل تبرئته‌ی دست کم ۱۲ محکوم به اعدام را در سه کشور – تایوان (۱)، آمریکا (۳) و زامبیا (۸) – ثبت کرد.^{۱۲}

مجازات اعدام در سال ۲۰۱۹: موارد نقض قوانین بین‌المللی

در سال ۲۰۱۹، از مجازات اعدام در برخی کشورها به شیوه‌هایی استفاده شد که ناقض قوانین و موازین بین‌المللی است. نمونه‌هایی از این موارد به این شرح است:

- دست کم ۱۳ اعدام در ملأ عام در ایران صورت گرفت.

^{۱۰} عفو بین‌الملل بر این باور است که در چندین کشور از جمله چین، مصر، ایران، کره شمالی و عربستان سعودی، شمار وسیعی از زندانیان به اعدام محکوم شده‌اند اما آماری در این زمینه در دسترس نبوده یا ارائه‌ی ارقام تقریبی معتبر امکان‌پذیر نبوده است.

^{۱۱} «تخفیف در مجازات» فرایندی است که در جریان آن حکم اعدام به حکم سبک‌تری نظیر حبس تقلیل می‌یابد. این اقدام از سوی دستگاه قضایی و بر اساس درخواست تجدید نظر یا از سوی دستگاه اجرایی کشور انجام می‌شود. «عفو» به موردی اطلاق می‌شود که فرد محکوم‌شده کلاً از مجازات معاف شده باشد.

^{۱۲} «تبرئه» فرایندی است که به موجب آن فرد محکوم‌شده، پس از صدور حکم و خاتمه یافتن مراحل تجدید نظر، متعاقباً از ارتکاب جرم یا از اقدامات مجرمانه میرا دانسته می‌شود و بنابراین از منظر قانون بی‌گناه بی‌حساب می‌آید.

- دست کم ۶ نفر (۴ نفر در ایران، ۱ نفر در عربستان سعودی و ۱ نفر در سودان جنوبی) به اتهام جرایمی اعدام شدند که این افراد به هنگام وقوع آن جرایم کمتر از ۱۸ سال سن داشتند. عفو بین‌الملل بر این باور است که محکومان نوجوان دیگری در مالدیو، ایران، پاکستان، عربستان سعودی و سودان جنوبی در انتظار اعدام به سر می‌برند.
- افراد مبتلا به معلولیت‌های ذهنی یا روانی در چندین کشور، از جمله ژاپن، مالدیو، پاکستان و آمریکا به اعدام محکوم شدند.
- در چندین کشور، از جمله بحرین، بنگلادش، چین، مصر، ایران، عراق، مالزی، پاکستان، عربستان سعودی، سنگاپور، ویتنام و یمن، احکام اعدام بر اساس روال‌هایی صادر شده است که با موازین بین‌المللی در مورد محاکمات عادلانه مطابقت ندارد.
- در بحرین، مصر، ایران، و عربستان سعودی، از «اعترافات» که احتمال می‌رفت بر اثر شکنجه یا سایر بدرفتاری‌ها اخذ شده برای مجرم شناختن و محکوم کردن افراد به اعدام استفاده شد.
- در بنگلادش و بحرین، احکام اعدام بدون حضور متهمان (به طور غیابی) صادر شد.
- در غنا، ایران، مالزی، میانمار، نیجریه، پاکستان، عربستان سعودی، و سنگاپور احکام اعدام بر اساس قوانینی صادر شد که صدور مجازات اعدام را برای برخی جرایم الزامی کرده است.
- دادگاه‌های نظامی در مصر و پاکستان غیرنظامیان را به مرگ محکوم کردند. دادگاه‌های ویژه در بنگلادش، ایران، پاکستان، عربستان سعودی و یمن احکام اعدام صادر کردند.
- مجازات اعدام برای جرایمی که متضمن قتل عمد نبوده‌اند در نظر گرفته شد و بنابراین معیار «جدی‌ترین جرایم» که در قوانین بین‌المللی مقرر شده رعایت نشد:
- جرایم مربوط به مواد مخدر: دست کم ۱۱۸ نفر در ۴ کشور - چین (+)، ایران (۳۰)، عربستان سعودی و سنگاپور (۲) - به اتهام ارتکاب این جرایم اعدام شدند. این تعداد معادل ۱۸ درصد از کل اعدام‌های ثبت شده در دنیا در سال ۲۰۱۹ بود که بیشتر از ۱۴ درصد ثبت شده برای سال ۲۰۱۸ بود. اطلاعات مربوط به کشور ویتنام در دسترس قرار نداشت.
- ۱۸۴ حکم اعدام نیز در رابطه با این جرایم در ۸ کشور صادر شد: بحرین (۲)، بنگلادش (۲)، چین (+)، اندونزی (۶۰)، مالزی (۱۸)، سنگاپور (۱۲)، سریلانکا (۱۵) و ویتنام (۷۳).
- جرایم اقتصادی نظیر فساد مالی: چین.
- «کفرگویی» یا «اهانت به پیامبر اسلام»: پاکستان.

- آدم‌ربایی: ایران.
- تجاوز جنسی: مصر، ایران و عربستان سعودی
- انواع «خیانت»، «اقدام علیه امنیت ملی»، «تبانی» با بیگانگان، «جاسوسی»، «انتقاد از سیاست‌های رهبر»، مشارکت در «شورش و تروریسم»، «قیام مسلحانه علیه رهبر کشور»، و سایر موارد «جنایت علیه مملکت»، چه منجر به مرگ افراد شده باشد و چه نشده باشد: پاکستان و عربستان سعودی.
- گسترش جرایم مشمول مجازات اعدام: هند، تایلند، و نیجریه (ایالت کاتسینا و ایالت تارا‌با).

مجازات اعدام در خاورمیانه و شمال آفریقا

روندهای منطقه‌ای

- با افزایش چشمگیر اعدام‌ها در عراق و عربستان سعودی، شمار اعدام‌های ثبت‌شده در منطقه ۱۶ درصد افزایش یافت.
- هفت کشور به اجرای احکام اعدام ادامه دادند، در حالی که بحرین بعد از وقفه‌ی یک‌ساله اجرای احکام اعدام را از سر گرفت.
- ایران، عربستان سعودی و عراق در صدر کشورهای اجراکننده‌ی اعدام در منطقه باقی ماندند؛ ۹۲ درصد از کل اعدام‌های منطقه در این کشورها اجرا شد.
- بر اساس آمار ثبت شده توسط عفو بین‌الملل، صدور حکم اعدام، عمدتاً به دلیل کمتر شدن صدور احکام اعدام در مصر و عراق، ۴۰ درصد کاهش یافت.
- مصر، با وجود کاهش احکام اعدام در این کشور، ۶۲ درصد از احکام اعدام ثبت‌شده توسط عفو بین‌الملل را صادر کرد.

کشور	اعدام‌های ثبت‌شده در سال ۲۰۱۹	احکام اعدام ثبت‌شده در سال ۲۰۱۹	تعداد افراد محکوم به اعدام تا پایان سال ۲۰۱۹
الجزایر	۰	۴	+
بحرین	۳	+۴	+۲۸
مصر	+۳۲	+۴۳۵	+
ایران	+۲۵۱	+	+
عراق	+۱۰۰	+۸۷	۸۰۰۰ ^{۱۳}
اسرائیل	۰	۰	۰
اردن	۰	+۸	+۸
کویت	۰	+۵	+
لبنان	۰	۲۳	+۴۷
لیبی	۰	۰	+
مراکش/صحرای غربی	۰	+۷	+
عمان	۰	+۷	+
فلسطین (حکومت)	۰	۴۱۴	+

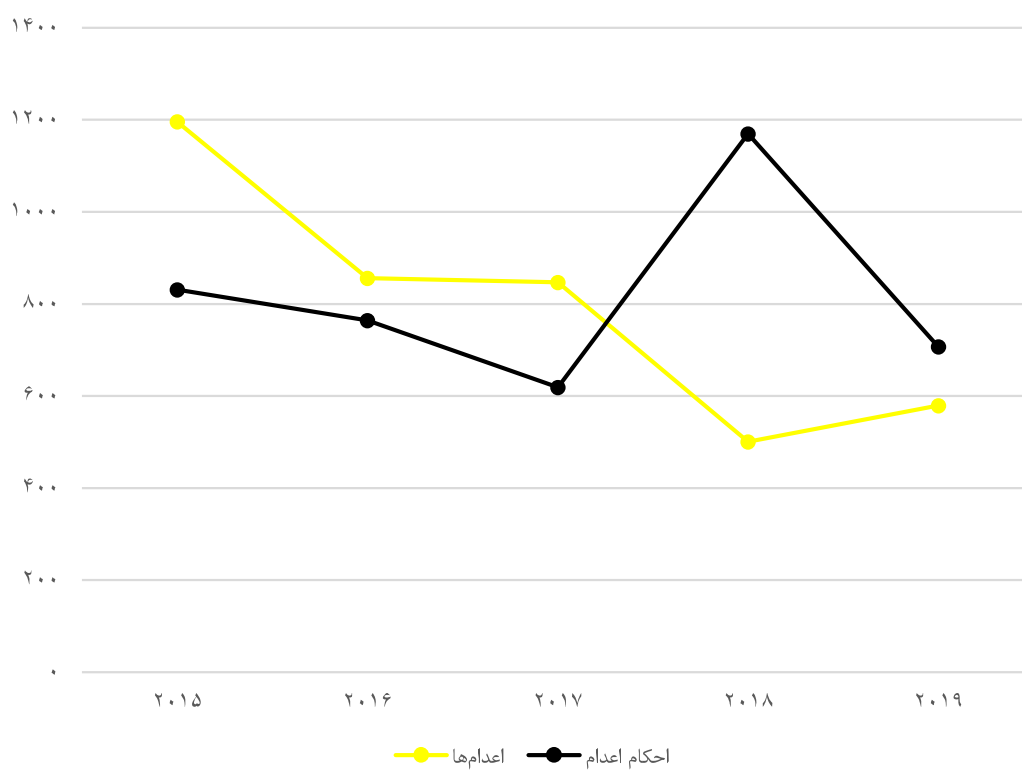
^{۱۳} «به گفته‌ی یک مقام مسئول، عراق از ژانویه ۱۰۰ نفر را اعدام کرده و ۸۰۰۰ نفر در انتظار اعدام به سر می‌برند»، روداو، ۱۹ اوت ۲۰۱۹.

www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/190820191

^{۱۴} این احکام را دادگاه‌های تحت کنترل حماس در نوار غزه صادر کرده‌اند.

کشور	اعدام‌های ثبت‌شده در سال ۲۰۱۹	احکام اعدام ثبت‌شده در سال ۲۰۱۹	تعداد افراد محکوم به اعدام تا پایان سال ۲۰۱۹
قطر	۰	+۲	+
عربستان سعودی	۱۸۴	۵+	+
سوریه	+	+	+
تونس	۰	+۳۹	+
امارات متحده عربی	۰	+۱۸	+
یمن	۷	۵۵	+

اعدام‌ها و احکام اعدام ثبت‌شده در خاورمیانه و شمال آفریقا ۲۰۱۵-۲۰۱۹

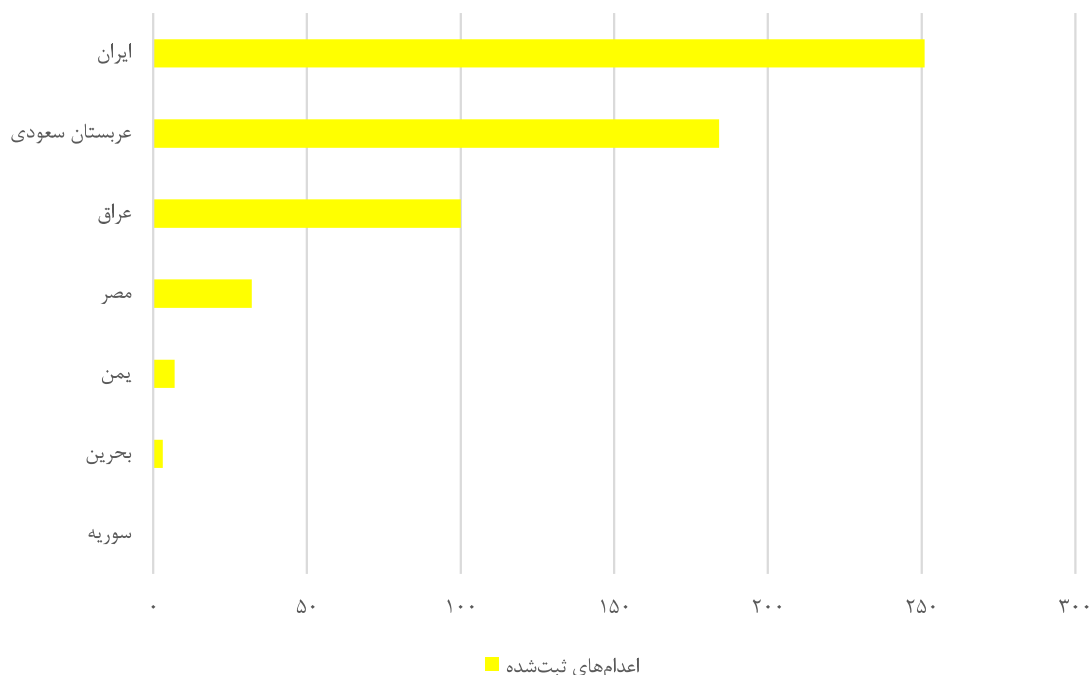
شمار اعدام‌هایی که عفو بین‌الملل در منطقه‌ی در خاورمیانه و شمال آفریقا ثبت کرده در سال ۲۰۱۹ افزایش یافته است. اعدام‌های ثبت‌شده ۱۶ درصد افزایش پیدا کرده، از ۵۰۱ مورد در سال ۲۰۱۸ به ۵۷۹ مورد در سال ۲۰۱۹ رسیده و روند کاهش اعدام‌ها که از سال ۲۰۱۵ آغاز شده بود معکوس شده است.^{۱۵}

افزایش چشمگیر اعدام‌ها در عراق و عربستان سعودی دلیل عمده‌ی افزایش اعدام‌ها در منطقه بود. اعدام‌های ثبت‌شده در عراق، با ۹۲ درصد افزایش، از ۵۲ مورد در سال ۲۰۱۸ به ۱۰۰ مورد در سال ۲۰۱۹ رسید؛ و اعدام‌های ثبت‌شده در عربستان سعودی، با ۲۳ درصد افزایش، از ۱۴۹ مورد در سال ۲۰۱۸ به ۱۸۴ مورد در سال ۲۰۱۹ رسید. بنا به گزارش‌ها، هفت کشور منطقه - بحرین، مصر، ایران، عراق، عربستان سعودی، سوریه و یمن - در طول سال احکام اعدام را به اجرا گذاشتند. بحرین که اجرای احکام اعدام را در سال ۲۰۱۸ متوقف کرده بود، اجرای اعدام‌ها را از سر گرفت. عفو بین‌الملل توانسته به اطلاعات موثق و تأییدشده‌ای در مورد وقوع اعدام در سال ۲۰۱۹ در سوریه دست پیدا کند، اما به اطلاعات مکفی برای ارائه‌ی آمار معتبر و انتشار یک رقم حداقلی دست نیافته است. در ایران، اعدام‌های ثبت‌شده در سال ۲۰۱۹ نسبت به سال ۲۰۱۸ دو مورد کاهش یافت و این کشور با ۲۵۱ اعدام ثبت‌شده در صدر فهرست کشورهای اجراکننده‌ی اعدام در منطقه باقی ماند؛ عربستان سعودی و عراق، به ترتیب، با ۱۸۴ و ۱۰۰ مورد اعدام ثبت‌شده در رده‌های بعدی قرار داشتند. این سه کشور ۹۲ درصد از اعدام‌های ثبت‌شده در منطقه را به اجرا گذاشتند.

در سال ۲۰۱۹، عفو بین‌الملل صدور ۷۰۷ مورد حکم اعدام در منطقه را ثبت کرد که در مقایسه با سال ۲۰۱۸ نشان‌دهنده‌ی کاهشی ۴۰ درصدی است؛ در سال ۲۰۱۸، تعداد احکام اعدام ثبت‌شده ۱۱۷۰ مورد بود. کم شدن این رقم نتیجه‌ی کاهش صدور احکام اعدام ثبت‌شده در مصر (از ۷۱۷ مورد در سال ۲۰۱۸ به ۴۳۵ مورد در سال ۲۰۱۹) و در عراق (از ۲۷۱ مورد در سال ۲۰۱۸ به ۸۷ مورد در سال ۲۰۱۹) بود. احکام اعدام در تمام کشورهای منطقه صادر شدند، جز اسرائیل (که صدور حکم اعدام در مورد جرایم عادی را ملغاً کرده و فقط در مورد جرایم استثنایی صدور آن را مجاز می‌داند) و لیبی.

^{۱۵} در سال‌های اخیر، عفو بین‌الملل آمار اعدام‌ها در منطقه‌ی خاورمیانه و شمال آفریقا را به این ترتیب ثبت کرده است: ۴۹۱ مورد در سال ۲۰۱۴، ۱۱۹۶ مورد در سال ۲۰۱۵، ۸۵۶ مورد در سال ۲۰۱۶، ۸۴۷ مورد در سال ۲۰۱۷ و ۵۰۱ مورد در سال ۲۰۱۸.

کشورهای اجراکننده اعدام در خاورمیانه و شمال آفریقا در سال ۲۰۱۹

الجزایر

سه مورد از چهار حکم اعدام ثبت‌شده در الجزایر در ماه ژوئن از طرف یک دادگاه نظامی و در مورد افسران اطلاعاتی صادر شد که به «افشای اسرار حکومتی» و «ارتباط با دولت‌های بیگانه» متهم شده بودند.^{۱۶} حکم اعدام چهارم را یک دادگاه جنایی تبسه در ژانویه در مورد یک پرونده‌ی قتل صادر کرد.

بحرین

در بحرین، عفو بین‌الملل وقوع سه مورد اعدام و صدور چهار حکم اعدام را ثبت کرده است. احکام اعدام سه نفر در ۲۷ ژوئیه به اجرا گذاشته شد؛ دو نفر از اعدام‌شدگان محمد حکیم العرب و احمد عیسی احمد الملالی بودند که محکومیت و احکام اعدام‌شان در ۲۸ ژانویه در دادگاه تجدید نظر و در ۶ می در دادگاه استیناف به تأیید رسیده بود. شعبه‌ی چهارم «دادگاه عالی جنایی» بحرین، به دنبال برگزاری یک محاکمه‌ی دسته‌جمعی برای ۶۰ نفر در ژانویه‌ی ۲۰۱۸، این دو نفر را در مورد اتهاماتی شامل «ایجاد گروه تروریستی و عضویت در آن» مجرم تشخیص داده بود. این دو نفر گفته بودند که مأموران امنیتی با توسل به شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها آن‌ها را وادار به امضای «اعترافات»

^{۱۶} «نخست‌وزیر سابق الجزایر به اتهام فساد محاکمه می‌شود؛ سه افسر به مرگ محکوم شدند»، الشرق الاوسط، ۱۲ ژوئن ۲۰۱۹.

کرده‌اند که از محتوای آن‌ها بی‌اطلاع بودند.^{۱۷} دست کم، برای چهار نفر نیز حکم اعدام صادر شد: دو نفر به جرم قتل و سرقت و دو نفر به دلیل جرایم مرتبط با مواد مخدر. یکی از این احکام به یک شهروند بحرین مربوط می‌شد که به اتهام سرقت از کارگران مهاجر آسیایی و قتل آنان مجرم شناخته شده بود.^{۱۸} تا پایان سال ۲۰۱۹، دست کم ۲۸ نفر در ردیف محکومان به اعدام قرار داشتند.

در سال ۲۰۱۹، عفو بین‌الملل وقوع ۳۲ مورد اعدام و صدور ۴۳۵ حکم اعدام در مصر را به ثبت رساند. اعدام‌های ثبت‌شده به پرونده‌های قتل مربوط می‌شد در حالی که احکام اعدام برای جرایمی شامل قتل، اقدامات تروریستی، تجاوز جنسی، سوءقصد به رئیس‌جمهور، اقدام به قتل و ایجاد خشونت صادر شد. در دستکم ۱۶ مورد، احکام اعدام به مجازات‌های سبک‌تر تخفیف یافت.

در ۷ فوریه، سه مرد که به دلیل قتل پسر یک قاضی در شهر منصوره در سال ۲۰۱۴ به مرگ محکوم شده بودند، اعدام شدند.^{۱۹} این افراد گفته بودند که برای اعتراف به ارتکاب جرم مورد شکنجه قرار گرفته بودند. در تاریخ ۱۳ فوریه، مقامات سه نفر دیگر را که در مورد قتل یک افسر پلیس در ۱۹ سپتامبر ۲۰۱۳ در کرداسه‌ی جیزه مجرم شناخته شده بودند، اعدام کردند. یکی از این سه نفر پیش از آن که در حضور دادستان تفهیم اتهام شود، به مدت سه روز قهراً ناپدید شده بود. وکلای تمام این محکومان ادعا کرده‌اند که آن‌ها برای اعتراف به ارتکاب قتل شکنجه شده بودند.^{۲۰} همچنین، از جمله‌ی اعدام‌شدگان ۹ نفری بودند که پس از یک دوره‌ی ناپدیدسازی قهری و شکنجه و به دنبال محاکمه‌ای به شدت ناعادلانه، در مورد قتل هشام برکات، دادستان کل سابق کشور، در سال ۲۰۱۵ مجرم شناخته شده بودند.^{۲۱}

ایران

در طول سال ۲۰۱۹، دست کم ۲۵۱ نفر در ایران اعدام شدند. تعداد اعدام‌های سال ۲۰۱۹ همچنان کمتر از تعداد آن‌ها تا پیش از اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر در نوامبر ۲۰۱۷ بود؛ اجرایی شدن این اصلاحات به کاهش چشمگیر اعدام افراد محکوم به جرایم مربوط به مواد مخدر منجر شده است. ۲۵۱ نفری که عفو بین‌الملل اعدام آن‌ها را ثبت کرده در مورد این اتهامات مجرم شناخته شده بودند: ۱۹۶ نفر به اتهام قتل؛ ۳۰ نفر به اتهام جرایم مربوط به مواد مخدر؛ ۱۲ نفر به اتهام تجاوز جنسی؛ یک نفر به اتهام قتل و تجاوز جنسی؛ هشت نفر به اتهام محاربه (شش نفر در رابطه با سرقت و دو نفر در رابطه با فعالیت‌های سیاسی)؛ دو نفر به اتهام افساد فی‌الارض؛ یک نفر به اتهام آدم‌ربایی و تجاوز جنسی؛ اتهام یک نفر از محکومان معلوم نیست. ۱۵ زن در میان اعدام‌شدگان بودند که ۱۰ مورد بیشتر از تعداد ثبت‌شده زنان اعدام شده در سال ۲۰۱۸ است. ۱۳ مورد از اعدام‌ها در ملأ عام انجام شد.

^{۱۷} عفو بین‌الملل، «بحرین: اطلاعات تکمیلی – دو نفر در خطر اعدام قرار دارند»، (Index: MDE 11/0341/2019).

^{۱۸} «حکم اعدام برای یک شهروند بحرین که یک مهاجر آسیایی را با چکش به قتل رسانده بود»، ای‌ایم، ۳۰ ژوئن ۲۰۱۹.

^{۱۹} عفو بین‌الملل، «مصر با اعدام شش نفر ظرف دو هفته، روند اجرای اعدام‌ها را تسریع کرده است»، ۱۳ فوریه ۲۰۱۹.

^{۲۰} عفو بین‌الملل، «مصر با اعدام شش نفر ظرف دو هفته، روند اجرای اعدام‌ها را تسریع کرده است»، ۱۳ فوریه ۲۰۱۹.

^{۲۱} عفو بین‌الملل، «نگ عظیم: اعدام ۹ نفر به دنبال محاکمه‌ی ناعادلانه‌ی آنان در مصر»، ۲۰ فوریه ۲۰۱۹.

«قانون مجازات اسلامی» همچنان اعدام از طریق سنگ‌سار را مجاز می‌شمارد، اما در سال ۲۰۱۹ سنگ‌سار صورت نگرفت. دار زدن تنها شیوهی اجرای اعدام در سال ۲۰۱۹ بود. مجازات اعدام کماکان برای برخی از روابط جنسی رضایت‌مندانه بین افراد همجنس و همینطور روابط جنسی خارج از حیطةی زناشویی حفظ شد. عناوین اتهامی مبهمی از قبیل «سب‌النبی»، «محاربه» و «افساد فی‌الارض» همچنان مشمول مجازات اعدام شدند.

ایران همچنین به صدور و اجرای حکم اعدام در مورد افرادی که در زمان ارتکاب جرم کمتر از ۱۸ سال داشته‌اند ادامه داد؛ این رویه ناقض قوانین بین‌المللی است که صدور و اجرای حکم اعدام در چنین مواردی را اکیداً ممنوع می‌شمارد. ایران، به عنوان یکی از کشورهای عضو «کنوانسیون حقوق کودک» و «میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی»، قانوناً موظف است که با تمام افراد زیر ۱۸ سال به عنوان کودک برخورد کرده و عدم صدور حکم اعدام در مورد آنان را ضمانت کند. بنا به مستندات عفو بین‌الملل، چهار نفر از اعدام‌شدگان در سال ۲۰۱۹ در زمان وقوع جرم کمتر از ۱۸ سال سن داشتند.

مهدی سهرابی فر و امین صداقت، پسرعمه و پسردایی، ۲۵ آوریل در زندان عادل‌آباد شیراز در استان فارس اعدام شدند. هردو نوجوان در سن ۱۵ سالگی دستگیر شده و به دنبال یک محاکمه‌ی ناعادلانه، به اتهام چندین فقره تجاوز جنسی محکوم شناخته شدند؛ این دو زندانی در زمان اعدام‌شان ۱۷ سال داشتند. بنا به اطلاعاتی که عفو بین‌الملل به دست آورده، این دو نوجوان تا مدت کمی پیش از اعدام‌شان، باخبر نبودند که به مرگ محکوم شده‌اند. علائم مشخصی که روی اجساد این دو نوجوان وجود داشته نشان می‌دهد که پیش از اعدام‌شان شلاق خورده بودند. اعدام این دو زندانی از پیش به اطلاع خانواده‌ها و وکلایشان نرسیده بود. این دو نوجوان از سال ۲۰۱۷ در کانون اصلاح و تربیت شیراز نگهداری می‌شدند و در ۲۴ آوریل ۲۰۱۹، ظاهراً بدون اعلام دلیل آن، به زندان عادل‌آباد منتقل شدند. در همان روز، به خانواده‌هایشان اجازه‌ی ملاقات داده شد، بدون این که به آن‌ها اعلام شود این ملاقات به منظور اجرای حکم اعدام است. روز بعد، ۲۵ آوریل، از سازمان پزشکی قانونی کشور، که یک مرجع رسمی وابسته به قوه قضاییه است، با خانواده‌های این دو نوجوان تماس گرفته و به آن‌ها گفتند که برای تحویل گرفتن جنازه‌ی بستگان‌شان مراجعه کنند. روال قضایی که به محکومیت و صدور حکم این دو نوجوان منجر شد روالی ناعادلانه و بر خلاف اصول حاکم بر دادرسی نوجوانان بود. این دو نوجوان بعد از دستگیری‌شان به مدت دو ماه در بازداشتگاه کلانتری در حبس بودند و گفته بودند که در آن‌جا مورد ضرب و جرح قرار گرفتند. به علاوه، این دو زندانی در طول مرحله‌ی تحقیقات و بازجویی از دسترسی به وکیل محروم بودند.

بنیاد عبدالرحمان برومند از اعدام دو محکوم نوجوان دیگر نیز خبر داد. امیرعلی شادابی که در زمان دستگیری‌اش ۱۷ سال داشت، به اتهام قتل مجرم شناخته شده و بر اساس اصل قصاص به اعدام محکوم شده بود؛ حکم اعدام او ۷ ژوئیه در زندان میناب در استان هرمزگان به اجرا گذاشته شد. تورج قاسمی که در زمان دستگیری‌اش ۱۶ سال داشت، نیز به اتهام قتل مجرم شناخته شده و بر اساس اصل قصاص به اعدام محکوم شد؛ حکم اعدام او ۲۸ ژوئیه در زندان نور در استان مازندران به اجرا گذاشته شد.

بنا به «قانون مجازات اسلامی»، چنانچه پسران بالای ۱۵ سال (قمری) و دختران بالای ۹ سال (قمری) به اتهام قتل و برخی جرایم سنگین دیگر مجرم شناخته شوند، می‌توان آن‌ها را همانند بزرگسالان به مرگ محکوم کرد. با این حال، قانون این اختیار را به قضات می‌دهد که در صورت تردید در مورد «رشد و کمال عقلی» کامل فرد در زمان ارتکاب جرم، احکام دیگری به جای حکم مرگ صادر کنند.

در سال ۲۰۱۹، دانیال زین‌العابدینی، به اتهام ارتکاب جرم در سن ۱۷ سالگی، در معرض خطر اعدام در زندان مهاباد قرار داشت.^{۲۲} این زندانی ۳ ژوئن ۲۰۱۸ و بعد از آن به مرگ محکوم شد که یک دادگاه کیفری اطفال و نوجوانان در مهاباد در استان آذربایجان غربی، او را به همراه چهار جوان دیگر، به اتهام مشارکت در قتل یک نفر، مجرم تشخیص داد. وکیل دانیال زین‌العابدینی از دادگاه درخواست کرده بود که به دلیل عدم رشد و کمال عقلی کامل این زندانی، حکم دیگری به جای اعدام صادر کند، اما دادگاه این درخواست را رد کرد. استدلال دادگاه از این قرار بود که با این که این زندانی «از نظر سنی کمتر از سایر متهمان است [که همگی در زمان ارتکاب جرم بین ۱۸ تا ۲۰ سال سن داشته‌اند] لیکن نحوه‌ی گفتار و دفاعیات و استدلال وی نشان می‌دهد که حداقل از نظر عقلی از سایر متهمان رشیدتر بوده است.» حکم اعدام این زندانی در ۲۷ اکتبر ۲۰۱۸ در دیوان عالی کشور به تأیید رسید و درخواست بعدی او برای اعاده دادرسی رد شد. روال‌های قضایی که به محکوم شناخته شدن و صدور حکم برای این نوجوان منجر شد روال‌هایی ناعادلانه و به شدت ناقض اصول حاکم بر دادرسی نوجوانان بود؛ این زندانی در سرتاسر دوره‌ی پیش از محاکمه از دسترسی به وکیل محروم شده بود و از اظهاراتی که بدون وکیل کرده بود در دادگاه علیه او استفاده شد.

در تاریخ ۴ اوت، عبدالله کرم‌الله چعب و قاسم عبدالله، از اعضای اقلیت عرب اهوازی، به دنبال محاکمه‌ای به شدت ناعادلانه در زندان دزفول در استان خوزستان اعدام شدند؛ دادگاه برای مجرم شناختن این متهمان به محاربه، به «اعترافات» استناد کرده بود که به گفته‌ی این دو زندانی تحت شکنجه و سایر رفتارهای بیرحمانه، غیرانسانی و تردیلی اخذ شده بود. عبدالله کرم‌الله چعب و قاسم عبدالله از جمله‌ی ۱۵ عرب اهوازی بودند که در پی حمله‌ی مسلحانه به یک مراسم مذهبی در صفی‌آباد در استان خوزستان، در ۱۶ اکتبر ۲۰۱۵، بازداشت شده بودند. این دو زندانی بعد از دستگیری به مدت شش ماه در مکان نامعلومی در سلول انفرادی نگه داشته شدند. به علاوه، در هفته‌های بعد از آن حمله و قبل از این که محاکمه‌ی این دو زندانی برگزار شود، مقام‌ها و مسئولان مکرراً به اظهار نظراتی پرداختند که این متهمان را از حق برخورداری از «اصل برائت» محروم می‌کرد. عبدالله کرم‌الله چعب و قاسم عبدالله به همراه ۶ عرب اهوازی دیگر در دادگاه محاکمه شدند. مسئولان دادستانی این افراد را به همکاری با گروه مسلحی به اسم «جندالفارق» متهم کردند که به گفته‌ی آنان از یک مرام «سلفی تکفیری» پی‌روی می‌کرد؛ با این حال، هیچ مدرک و مستندی در اثبات ارتباط متهمان با آن گروه ارائه نشد. عفو بین‌الملل اطلاعات معتبری دریافت کرده است که از مخدوش بودن روند تحقیق و تفحص در مورد آن حمله‌ی مسلحانه حکایت دارد، از جمله ناهمخوانی‌های متعددی بین «اعترافات» که عبدالله کرم‌الله چعب و قاسم عبدالله گفته بودند بر اثر شکنجه اخذ شده و شواهدی که در دادگاه ارائه شده بود. به علاوه، قاسم عبدالله، که کشاورز بوده، به بازجویان گفته بود که تفنگی در اختیار دارد و

^{۲۲} عفو بین‌الملل، «نوجوان ایرانی در معرض خطر اعدام» (Index: MDE 13/0487/2019).

محل نگه‌داری آن را اعلام کرده بود. با این حال، بنا به اظهارات یک کارشناس اسلحه که مأمور رسیدگی به این پرونده شده بود و همچنین بر اساس گزارشی که مقام‌های امنیتی تنظیم کرده بودند، سه پوکه‌ی فشنگی که در محل وقوع جرم یافت شده بود با گلوله‌های یافت‌شده در خشاب تفنگی که در خانه‌ی قاسم عبدالله کشف شده مطابقت نداشته است. با وجود این نواقص و نارسایی‌ها، قاضی پرونده از صدور دستور تحقیق و تفحص در مورد ادعای شکنجه شدن متهمان امتناع کرد و «اعترافات» آن‌ها را به عنوان شواهد و مدارک معتبر برای محکوم کردن‌شان به اعدام مورد استناد قرار داد.

عراق

در عراق، عفو بین‌الملل وقوع ۱۰۰ مورد اعدام^{۲۳} و ۸۷ مورد صدور حکم اعدام را ثبت کرد. تمام اعدام‌های ثبت‌شده را دولت مرکزی به اجرا گذاشت. بنا به اطلاعات دریافتی از مقام‌های دولت اقلیم کردستان، در سال گذشته‌ی میلادی هیچ اعدامی در این منطقه به اجرا گذاشته نشد، هرچند که ۴۵ نفر به اعدام محکوم شدند؛ حکم اعدام ۱۳ نفر نیز ملغاً شد و مجازات‌شان تخفیف یافت. در سرتاسر سال، تحت قوانین مبارزه با تروریسم، طیف وسیعی از اقدامات اجباراً مشمول مجازات اعدام شدند در حالی که این اقدامات حائز معیار «جدی‌ترین جرایم» (شرط لازم برای اعمال مجازات اعدام در چارچوب قوانین بین‌المللی) نبودند. سازمان ملل نیز گزارش داد که صدور احکام اعدام در چنین مواردی اغلب به دنبال برگزاری محاکمات ناعادلانه صورت گرفته است.^{۲۴}

کویت

کویت حکم اعدام ۵ نفر را در سال ۲۰۱۹ لغو کرد و مجازات‌شان را تخفیف داد. حکم اعدام یک شهروند هندی، به نام آرجون آتیموتو، به حبس ابد تقلیل یافت؛ به علاوه، دادگاه تجدید نظر حکم اعدام یک شهروند کویت را به ۱۵ سال حبس کاهش داد و این حکم در دادگاه استیناف نیز مورد تأیید قرار گرفت. همچنین، احکام اعدام سه نفر دیگر (یک هندی، یک پاکستانی، و نفر سومی که تابعیت او معلوم نیست) نیز به حبس ابد تقلیل پیدا کرد.

بنا به اطلاعاتی که عفو بین‌الملل از دولت لبنان دریافت کرده، از ژانویه‌ی ۲۰۰۴ هیچ اعدامی در این کشور صورت نگرفته است. دولت لبنان اذعان کرده است که در سال گذشته‌ی میلادی ۲۳ حکم اعدام در این کشور صادر شده که ۱۷ مورد از صدور این احکام در غیاب متهمان بوده است. درخواست تخفیف مجازات برای ۴ نفر از محکومان به اعدام تا پایان سال گذشته‌ی میلادی همچنان در دست بررسی بود. همچنین، ۱۶ تبعه‌ی خارجی در ردیف محکومان به اعدام قرار داشتند؛ احکام ۱۳ نفر از آنان به صورت غیابی صادر شده بود.

^{۲۳} «به گفته‌ی یک مقام مسئول، عراق از ژانویه ۱۰۰ نفر را اعدام کرده و ۸۰۰۰ نفر در انتظار اعدام به سر می‌برند»، روداو، ۱۹ اوت ۲۰۱۹.
^{۲۴} هیأت مساعدت سازمان ملل برای عراق، دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل، «حقوق بشر در دستگاه قضایی عراق: محاکمات در چارچوب قوانین مبارزه با تروریسم و اثرات آن بر اجرای عدالت، مسئولیت‌پذیری، و انسجام اجتماعی به دنبال سقوط داعش»، ژانویه‌ی ۲۰۲۰.

مراکش / صحرای غربی

در مراکش / صحرای غربی، سلطان محمد ششم به مناسبت بزرگداشت هفتادوپنجمین سالگرد انتشار اعلامیه‌ی استقلال کشور، حکم اعدام یک نفر را به حبس ابد تقلیل داد.^{۲۵} از سال ۱۹۹۳ هیچ اعدامی در این کشور صورت نگرفته است؛ دادگاه‌ها در سال ۲۰۱۹ دست کم ۷ حکم اعدام صادر کردند.

عمان

دولت عمان به عفو بین‌الملل اطلاع داد که در سال ۲۰۱۹ هیچ اعدامی در این کشور صورت نگرفته هرچند که حکم اعدام همچنان صادر شده، اما آماری در مورد تعداد این احکام ارائه نکرد. عفو بین‌الملل ۷ مورد صدور حکم اعدام را که رسانه‌ها گزارش کرده‌اند ثبت کرده است.^{۲۶} حکم اعدام فردی که به قتل متهم شده بود، به دلیل موافقت خانوادگی قربانی با دریافت دیه، به ۸ سال حبس کاهش یافت.

عربستان سعودی

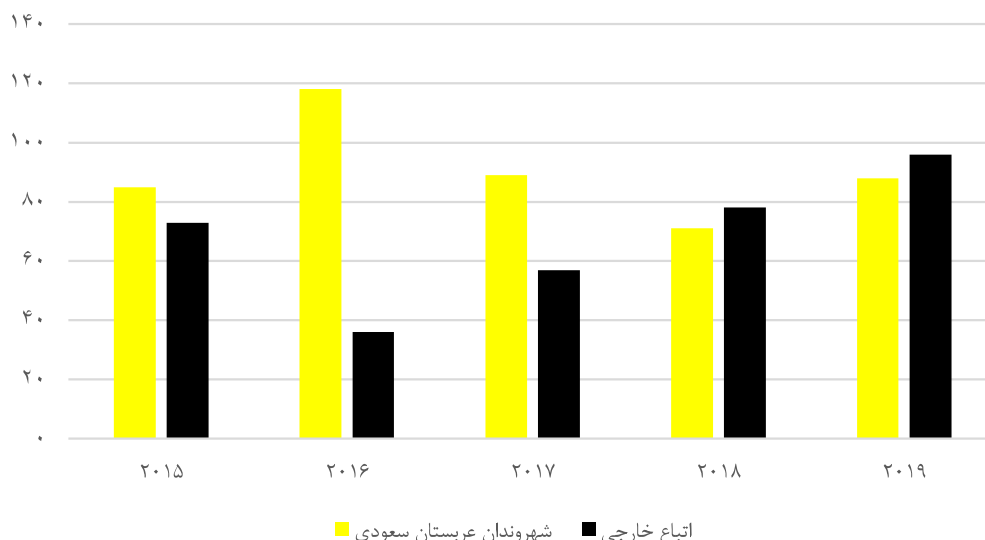
در عربستان سعودی، ۱۸۴ مورد اعدام - ۶ زن و ۱۷۸ مرد - به اجرا گذاشته شد. بنا به آمار عفو بین‌الملل، این بالاترین تعداد سالانه‌ی اعدام‌ها در این کشور است. ۸۴ مورد از این اعدام‌ها به دلیل جرایم مرتبط با مواد مخدر، ۵۵ مورد به دلیل قتل، ۳۷ مورد به دلیل جرایم تروریستی، ۵ مورد به دلیل تجاوز جنسی، ۲ مورد به دلیل ضرب و جرح و تجاوز جنسی و یک مورد به دلیل سرقت مسلحانه و تجاوز جنسی به اجرا گذاشته شد. از ۱۸۴ فرد اعدام‌شده در سال ۲۰۱۹، ۸۸ نفرشان شهروند عربستان سعودی بودند. باقی اعدام‌شدگان (اکثریت ۵۲ درصدی آنان) اتباع خارجی و شهروند این کشورها بوده‌اند: افغانستان (۱)، اتیوپی (۱)، فیلیپین (۱)، سومالی (۱)، ترکیه (۱)، بحرین (۲)، هند (۲)، چاد (۳)، اردن (۵)، نیجریه (۵)، مصر (۶)، سوریه (۱۰)، یمن (۲۰)، پاکستان (۳۵)؛ تابعیت سه نفر نیز معلوم نیست.

مقام‌ها و مسئولان عربستان سعودی به سرپیچی از قوانین و موازین بین‌المللی مربوط به محاکمات عادلانه و ضوابط صدور احکام اعدام ادامه دادند. اغلب محاکماتی که به صدور حکم اعدام منجر شده به صورت محرمانه برگزار شد، روال حاکم بر آن‌ها ناعادلانه و عجولانه بود و متهمان در مراحل مختلف بازداشت و محاکمه از مساعدت حقوقی محروم بودند. این امکان همواره وجود داشت که متهمان صرفاً بر اساس «اعترافات» مجرم شناخته شوند که بر اثر شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها اخذ شده بود.

^{۲۵} «پادشاه مراکش ۷۸۳ زندانی را عفو کرد»، رویال سنترال، ۱۳ ژانویه ۲۰۱۹.

^{۲۶} «حکم اعدام برای زنی که شوهرش را کشته بود»، ائیر، ۶ می ۲۰۱۹؛ «دادگاهی در عمان برای ۵ نفر حکم اعدام صادر کرد»، وطن‌سرب، ۲۵ فوریه ۲۰۱۹.

اعدام‌های ثبت‌شده در عربستان سعودی ۲۰۱۵-۲۰۱۹

بهره‌گیری از حکم اعدام به عنوان یک ابزار سیاسی برای مقابله با مخالفان شیعه افزایش یافت.^{۲۷} در ۲۳ آوریل، ۳۷ نفر به شکل دسته‌جمعی اعدام شدند که ۳۲ نفرشان از اعضای اقلیت شیعه در عربستان سعودی بودند. ۱۱ نفر از این اعدام‌شدگان در «دادگاه جنایی ویژه» و به دنبال محاکمه‌ای به شدت ناعادلانه، به جرم جاسوسی برای ایران به مرگ محکوم شده بودند. این ۱۱ نفر از جمله‌ی ۱۵ نفری بودند که «دادگاه جنایی ویژه» در دسامبر ۲۰۱۶ آنان را در جریان محاکمه‌ی «حلقه‌ی جاسوسی ایران» به مرگ محکوم کرده بود؛ اتهامات این افراد از جمله شامل خیانت به مملکت، «حمایت از اعتراضات»، «تبلیغ مسلک شیعه» و «در اختیار داشتن کتاب‌های و ویدئوهای ممنوع» می‌شد. در میان کسانی که به طور دسته‌جمعی اعدام شدند همچنین ۱۴ نفر بودند که توسط «دادگاه جنایی ویژه» و در یک محاکمه‌ی گروهی به جرم شرکت در اعتراضات ضدحکومتی به مرگ محکوم شده بودند و همچنین جوانی که در زمان وقوع جرم انتسابی کمتر از ۱۸ سال سن داشت.

^{۲۷} عفو بین‌الملل، «خاموش کردن صدای منتقدان: محاکمات سیاسی در دادگاه جنایی ویژه در عربستان سعودی». (Index: MDE 23/1633/2020)

اعدام ۱۴ نفر از معترضان

از جمله افرادی که در ۲۳ آوریل اعدام شدند، ۱۴ شیعی عربستانی سعودی بودند (حسین آل ربیع، عبدالله آل طریف، حسین آل مسلم، محمد آل ناصر، مصطفی آل درویش، فاضل لباد، سعید الاسکافی، سلمان آل قریش، مجتبی السویکات، منیر آل آدم، عبدالله آل اسریح، احمد آل درویش، عبدالعزیز آل سهوی و احمد آل ربیع) که اول ژوئن ۲۰۱۶، به دنبال محاکمه‌ی به شدت ناعادلانه‌ی ۲۴ نفر در «دادگاه جنایی ویژه»، به مرگ محکوم شده بودند. این افراد در خصوص ارتکاب جرایم خشونت‌آمیز در جریان تظاهرات ضد حکومتی سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ در استان شرقی مجرم شناخته شده بودند. از جمله اتهامات آن‌ها «شورش مسلحانه علیه حاکم کشور»، «مشارکت در تیراندازی به پرسنل امنیتی و خودروهای امنیتی»، «تهیه‌ی بمب‌های کوکتل مولوتف و به کار گرفتن آن‌ها»، «دزدی و سرقت مسلحانه»، و «تحریک به ایجاد آشوب، و سازمان‌دهی و مشارکت در آشوب‌ها» بود.

منیر آل آدم

مستندات دادگاه نشان می‌دهد که همه‌ی متهمان، از جمله ۱۴ نفری که به مرگ محکوم شدند، تا پیش از آغاز محاکمه‌شان به مدت دو سال در بازداشت پیش از محاکمه به سر بردند و همگی گفته بودند که در طول دوره‌ی بازجویی و برای اخذ «اعترافات» مورد شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها قرار گرفته‌اند. برخی از متهمان از قضات دادگاه درخواست کرده بودند که از مسؤلان زندان بخواهند ویدئوهایی را ارائه کنند که به گفته‌ی آنان نشان می‌داد که شکنجه شده‌اند. برخی دیگر از دادگاه درخواست کرده بودند که بازجویان را برای شهادت دادن در مورد نحوه‌ی اخذ «اعترافات» احضار کنند. در تمام موارد، قضات دادگاه این درخواست‌ها را رد کرده و اقدامی در راستای تحقیق و تحفص در مورد صحت این ادعا به عمل نیاوردند. به نظر می‌رسد «دادگاه جنایی ویژه» احکام خود را بر پایه‌ی همان «اعترافات» صادر کرده است. هر ۱۴ زندانی در ۲۳ آوریل اعدام شدند.

حسین آل ربیع

یکی دیگر از ۳۷ نفری که در ۲۳ آوریل اعدام شدند، جوان شیعه‌ای بود که در زمان وقوع جرم انتسابی کمتر از ۱۸ سال سن داشت. عبدالکریم الحواج در سن ۱۶ سالگی دستگیر شد و «دادگاه جنایی ویژه» در ۲۷ ژوئیه ۲۰۱۶ او را به دلیل اتهامات متعددی در رابطه با اعتراضات ضدحکومتی به مرگ محکوم کرد. به نظر می‌رسد دادگاه حکم خود را صرفاً بر پایه‌ی «اعترافات» صادر کرد که به گفته‌ی این متهم بر اثر شکنجه در دوره‌ی قطع کامل ارتباط او با دنیای بیرون اخذ شده بود.

↑ عبدالکریم الحواج

عبدالکریم الحواج ۱۶ ژانویه ۲۰۱۴ در یک ایست بازرسی در عوامیه دستگیر شده و به زندان «اداره‌ی کل تحقیقات» در قطیف منتقل شده بود. عبدالکریم الحواج گفته بود که در آن‌جا مأموران زندان او را با مشت، کفش و چوب مورد ضرب‌وشتم قرار دادند. بعد از یک هفته، عبدالکریم الحواج به زندان «اداره‌ی کل تحقیقات» در دمام، مرکز استان شرقی، انتقال یافت؛ گفته می‌شود این زندانی در آن‌جا در جریان بازجویی به وسیله‌ی مأموران «اداره‌ی کل تحقیقات» مورد شکنجه قرار گرفته، از جمله از طریق ضرب‌وجرح و تهدید به قتل اعضای خانواده‌اش، تا وادار به نوشتن و امضا کردن «اعتراف‌نامه» شود. این زندانی در طول دوره‌ی بازداشت و بازجویی پیش از محاکمه از دسترسی به وکیل محروم بوده و گفته بود که در پنج ماه نخست دوره‌ی بازداشت خود در سلول انفرادی و بدون هرگونه ارتباط با دنیای بیرون به سر برده است. در این مدت، اعضای خانواده‌ی عبدالکریم الحواج برای یافتن او به پاسگاه‌های پلیس و زندان‌های قطیف رفته بودند، اما مأموران در تمام موارد در این باره اظهار بی‌اطلاعی کرده بودند.

در ماه ژوئن، به دنبال فشارهای بین‌المللی در مورد مرتجی قزیریس، مرد جوانی که به مرگ محکوم شده بود، حکم اعدام او به ۱۲ سال حبس کاهش یافت.^{۲۸} این زندانی در سن ۱۳ سالگی بازداشت شده بود و اتهامات او شامل عضویت در یک «سازمان تروریستی»، پرت کردن کوکتل مولوتف به یک پاسگاه پلیس و تیراندازی به نیروهای امنیتی بود. او تا پیش از اولین جلسه‌ی دادگاه‌اش در اوت ۲۰۱۸ از دسترسی به وکیل محروم بود.

^{۲۸} عفو بین‌الملل، «عربستان سعودی باید تصمیم خود برای حفظ جان یک نوجوان را با لغو حکم اعدام در مورد تمام نوجوانان دنبال کند» (اطلاعه‌ی مطبوعاتی، ۱۷ ژوئن ۲۰۱۹).

امارات متحده عربی

در سال گذشته‌ی میلادی، هیچ اعدامی در امارات متحده عربی صورت نگرفت، اما دادگاه‌ها دست کم ۱۸ نفر را در رابطه با جرایمی شامل قتل، تجاوز جنسی و سرقت مسلحانه به مرگ محکوم کردند. دادگاه تجدید نظر هم حکم اعدام یک نفر را به حبس ابد تقلیل داد.

به گزارش رسانه‌ها، در ماه ژانویه، یک دادگاه عالی در ابوظبی یک حکم اعدام را لغو کرده و دستور اعاده‌ی دادرسی در دادگاه تجدید نظر را صادر کرد، به این دلیل که در قوانین شرعی اسلام، فرزندان در صورت جان باختن مادرشان، نمی‌توانند در مورد پدرشان درخواست اعدام داشته باشند.^{۲۹} فرزندان فرد متهم پیشتر از گرفتن دیه و عفو پدرشان امتناع کرده و خواهان اعدام او به دلیل قتل مادرشان شده بودند.

در ماه مارس، دادگاه یک تبعه‌ی پاکستان را که به قتل عمد، اقدام به قتل و اقدام به سرقت متهم شده بود به مرگ محکوم کرد.^{۳۰}

در ماه آوریل، مردی که بنا به گزارش‌ها به بیماری روانی مبتلا بوده، به اتهام قتل و بعد از امتناع خانواده‌ی قربانی از دریافت دیه، به مرگ محکوم شد.^{۳۱} بنا به گزارش‌ها، دادگاه کیفری شارجه نیز ۸ تبعه‌ی نیجریه را به جرم سرقت مسلحانه به مرگ محکوم کرد.^{۳۲}

یمن

در یمن، ۷ مورد اعدام به اجرا گذاشته شد و صدور حکم اعدام به شدت افزایش یافت. در مقایسه با سال ۲۰۱۸ که ۱۳ حکم اعدام صادر شده بود، در سال ۲۰۱۹، ۵۵ حکم اعدام صادر شد که ۳۸ مورد از آن‌ها برای جرم جاسوسی بود. روزنامه‌نگاران، مخالفان و فعالان سیاسی از جمله‌ی محکوم‌شدگان به اعدام بودند. تمام احکام اعدام – به جز یک مورد – توسط «دادگاه کیفری ویژه» در صنعا صادر شده است که در کنترل حوثی‌ها قرار دارد.^{۳۳}

۹ ژوئیه، «دادگاه کیفری ویژه» در صنعا که در کنترل حوثی‌ها قرار دارد ۳۰ نفر از چهره‌های دانشگاهی و سیاسی را بنا به اتهاماتی شامل جاسوسی برای نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان سعودی و امارات متحده عربی، به مرگ محکوم کرد.^{۳۴} از جمله افرادی که به اعدام محکوم شدند یوسف البواب، ۴۵ ساله و دارای پنج فرزند، استاد زبان‌شناسی و از چهره‌های سیاسی بود. او ۲۰ اکتبر ۲۰۱۶ به هنگام خروج از مسجد محله‌اش در صنعا به صورت خودسرانه

^{۲۹} «مخالفت دادگاهی در امارات متحده عربی با حکم اعدام برای مردی که همسرش را به قتل رسانده بود»، خلیج تایمز، ۲۵ ژانویه‌ی ۲۰۱۹.

^{۳۰} «حکم اعدام برای مردی که در فجیره یک مادر را کشته و بچه‌های او را زخمی کرده بود»، نشنال، ۲۶ مارس ۲۰۱۹.

^{۳۱} «حکم اعدام برای قاتلی که ادعا کرده بود به بیماری روانی مبتلا است»، خلیج تایمز، ۸ آوریل ۲۰۱۹.

^{۳۲} «حکم اعدام برای هشت نفر، به دنبال افزایش ناگهانی سرقت‌های مسلحانه در شارجه»، نشنال، ۱۸ آوریل ۲۰۱۹.

^{۳۳} نیروهای حوثی بخش‌های وسیعی از یمن را در کنترل دارند.

^{۳۴} عفو بین‌الملل، «یمن: اطلاعات تکمیلی – ۳۰ نفر از مخالفان سیاسی به مرگ محکوم شدند» (Index: MDE 31/0709/2019).

بازداشت شد. همان شب، مأموران حوثی به خانه‌ی او و محل زندگی همسر و پنج فرزندش یورش برده و متعلقات او، از جمله کامپیوتر شخصی و ۱۵۰ مدرک و سند دانشگاهی، را ضبط کردند. در سه ماه نخست بازداشت یوسف البواب، اعضای خانواده‌اش نتوانسته بودند به هیچ‌گونه اطلاعات رسمی درباره‌ی محل نگهداری او دست پیدا کنند و متعاقباً، از طریق مجاری غیررسمی، مطلع شدند که «اداره‌ی امنیت سیاسی» او را بازداشت کرده است. این زندانی اولین بار در مارس ۲۰۱۷ در حضور وکیل‌اش مورد بازجویی قرار گرفت و پس از آن، تا پیش از محاکمه، دیگر اجازه‌ی برخورداری از مشاوره‌ی حقوقی نیافت. یوسف البواب ۸ آوریل ۲۰۱۷، به همراه ۳۵ نفر دیگر، به اتهام ارتکاب جرایم متعددی محاکمه شد، از جمله کمک‌رسانی اطلاعاتی به نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان سعودی و امارات متحده عربی در خصوص اهداف نظامی و سازمان دادن ترور؛ اکثر اتهامات مشمول مجازات اعدام می‌شدند. روند رسیدگی به پرونده‌ی این زندانی، در سرتاسر دوره‌ی بازداشت او، به شدت مخدوش بود و شامل قانون‌شکنی‌هایی از جمله ناپدیدسازی قهری، بازداشت طولانی‌مدت تا پیش از محاکمه، تأخیرهای ناموجه در برگزاری دادگاه، حبس بدون ارتباط با دنیای خارج، ادعای شکنجه و سایر رفتارهای بیرحمانه و غیرانسانی و محرومیت از مشاوره‌ی حقوقی و مراقبت‌های پزشکی می‌شد. در یکی از جلسات محاکمه در ۲ آوریل، یوسف البواب اعلام کرد که او و تعداد دیگری از زندانیان در سرتاسر دوره‌ی بازداشت‌شان در «اداره‌ی امنیت سیاسی» در صنعا، مورد شکنجه و سایر رفتارهای بیرحمانه و غیرانسانی (از جمله ضرب و جرح و بستن با زنجیر آهنی و آویزان کردن از سقف) قرار گرفته‌اند. دادگاه به اظهارات او واکنشی نشان نداد و قضات دادگاه اقدامی برای تحقیق و تفحص در مورد صحت این ادعا به عمل نیاوردند.

«عفو بین الملل» یک جنبش جهانی

برای حقوق بشر است.

بی عدالتی در حق یک فرد،

مسئله‌ی همه ماست.

با ما همراه شوید

تماس با ما

www.facebook.com/AmnestyGlobal

@AmnestyOnline

info@amnesty.org

+۴۴ ۰۲۰ ۷۴۱۳ ۵۵۰۰

مجازات اعدام

سال ۲۰۱۹

تحقیقات عفو بین‌الملل در مورد صدور حکم اعدام و اجرای این مجازات در سال ۲۰۱۹ در سراسر دنیا نشان می‌دهد که تعداد اعدام‌های ثبت شده، در مقایسه با سال ۲۰۱۸، اندکی کاهش یافته و روند کاهش سالانه‌ی اعدام‌ها از سال ۲۰۱۵ ادامه پیدا کرده و به پایین‌ترین سطح در ۱۰ سال گذشته رسیده است. حائز اهمیت است که این کاهش به رغم آن اتفاق افتاد که شمار اعدام‌ها در عراق تقریباً دو برابر شد و شمار اعدام‌ها در عربستان سعودی به بالاترین سطح سالانه در این کشور رسید.

تعداد کشورهای اجراکننده‌ی اعدام (۲۰ کشور) در حد سال ۲۰۱۸ باقی ماند و این نشان می‌دهد که همچنان تنها اقلیت کوچکی از کشورها در دنیا دست به اعدام می‌زنند. کشورهایی که بیشترین اعدام‌ها در آن‌جا اجرا می‌شود (از جمله چین، ایران، کره‌ی شمالی و ویتنام) با محدود کردن دسترسی به اطلاعات مربوط به مجازات اعلام، به پنهانکاری در خصوص ابعاد استفاده از این مجازات ادامه دادند.

در سال ۲۰۱۹، تحولات مثبتی در راستای لغو مجازات اعدام در باربادوس، جمهوری آفریقای مرکزی، گینه‌ی استوایی، گامبیا، قزاقستان، کنیا، مالزی، روسیه، تاجیکستان، ایالت‌های کالیفرنیا و نیوهمپشایر در آمریکا، و زیمبابوه صورت گرفت، در عین حال که احتمال عقب‌گرد فیلیپین، سرلانکا و دولت فدرال آمریکا در این زمینه تا پایان سال عملاً به واقعیت نپیوست.

عفو بین‌الملل در تمامی موارد و بدون استثنا، فارغ از ماهیت یا کیفیت جرم، گناهکار یا بی‌گناه بودن محکوم یا هر خصوصیت دیگر او و شیوه‌ای که دولت برای اجرای اعدام به کار ببرد، با مجازات اعدام مخالف است.